

ČAJ

Pro chvíle pohody

ZÁŘÍ 2008

Časopis Autorů Jičínska

BLUES

Blues pro těch pár co jsem měl
Blues pro ty co miluji a nikdy mít
nebudu
Blues tohoto večera
Blues stesků, nadějí, otvírání
srdce
Blues jednoho zvláštního kluka,
kterej asi ještě úplně nedospěl...

Marek Velebný

24

Vážený čtenáři,

dnešní příspěvky v ČAJi číslo 24 patří trojici autorů – mužů. Daly by se souhrnně vystihnout mottem, které vyslovuje ve svém příspěvku Bohumír Procházka: Pěkně to s námi ty ženské koulejí, že pánové.

A skutečně dnešní číslo je vlastně o ženách, patáliemi s nimi, ať už je to v poezii našeho hosta Marka Velebného z Plzně, viz jeho postesknutí : Blues pro ty co milují a nikdy mít nebudu! Či v mé povídce Popelka, vyprávějící o jednom platonickém vztahu, který skončil vlastně dřív než začal!

O tom, že s ženskými nemusí být jen potíže s láskou, nás potom přesvědčuje Bohumír Procházka v povídání o své malé vnučce Kačence!

Takže až vás v září bude trápit Kačenka, Popelka či Martina, Renata, Dáša či jak se všechny ty následovnice pramáti Evy jmenují, vezte, že ČAJ vás nenechá na holičkách!

*Tak dobrou chuť, vlastně DOBRÉ POČTENÍ!
Váš Václav Franc*

OBSAH ČÍSLA:

Marek VELEBNÝ
– Blues a jiné touhy (3 - 10)

Václav FRANC
- Popelka (11-14)

Bohumír PROCHÁZKA
- Povídání o Kačence (15-20)

HOST ČAJE:

Mgr. Marek VELEBNÝ (1970 v Písku) - Literární úspěchy: 1 místo v próze v kategorii „Staré struky“ v soutěži „Janko Hraško ještě žije“ červen 2008 (Martin – Slovensko). Publikace: kopírované sbírečky z vlastní tiskárny: „Někdy pozdě k ránu“ 2003, „Ozvěny lásky“ 2005, sbírečka próz „O dvou básnických skřítcích“ 2003, malá knížka Asonklubu „Mohl by to být nejkrásnější večer, kdyby“ 2008 a publikace „Stručný průvodce historie židovského osídlení města Březnice“ (tisk Příbram 2005). Aktivita: fotografování, externí dopisovatel redakce kultury Plzeňského deníku, příspěvky do Listů Asonklubu, člen neprofesionálního divadelního spolku Amceth Plzeň, trochu cyklistika, tanec. Motto: „Nikdy nespí s holkou kterou nemá rád“ (V.Hrabě, M. Kovářík), charakteristika: píše hlavně o citu, touhách, snech, dívkách, představách, intimních pocitech, většinou velmi otevřeně.

ČAJ pro chvíle pohody

č.24 , září 2008, ročník VII

Vydáno 5. září 2008 v Nové Pace

Redakce: Václav Franc, K Hájků 1724, 509 01 Nová Paka

Grafická úprava titulní strany Jozef dŘevník Borovský

Interní tiskovina LISu

TEXTY NEPROŠLY JAZYKOVOU ÚPRAVOU!

BLUES A JINÉ TOUHY

MAREK VELEBNÝ

Muzeum 2

Ponuré hornické město Sokolov
Bylo mi právě třicet a tobě o deset miň
Procházeli jsme se mezi kapkami deště
Jak dva lidé vešli jsme dovnitř
Prohlíželi se mezi exponáty
Snad nám horničtí skřítci odpustí
Že jsme použili muzeum k milování
Bylo, nebylo, stalo se
Stalo se dvakrát

Můžeš mne obléknout

Martinky záda pokrytá vlasy
Blankytně modré
Obchází kolem toužící muži
Nemají šanci
Sluníčko na ni vypaluje růži
Nebesky plná
Obléknout můžeš, svléknout musíš
Nejlépe tiše

Večerní obloha

Nad městem černal se mrak
Nad rudými věžemi
Zářily dvě Davidovy hvězdy

Větrík odháněl černý duch
Slunce se opíralo do střech domů
Krásně malovalo barvy a stíny
Temné kapky padaly na chodce
Kteří fascinovaně hleděli
Na tu večerní poesii slunce

SMS Afrika – Evropa

V pozdním odpoledni
v žáru saharského slunce
si prohlížím z oken hotýlku
datlové palmy a bílou architekturu města Douz,
brány pouště
píšeš: „Co dnes večer víno v Inkognitu?“
rád bych, ale tak někdy příště....

teď se budu kolébat na korábu pouště,
jíst kuskus,
sledovat nekonečnou tichou oblohu nad pouštními dunami
„Kaifá háluka?“
„Aná bichajr, šukran. Hamdulilláhi“.
vzpomínám na arabská slovíčka
a rozdávám propisky otrhaným dětem v chudičké oáze

...jsi vzdálená několik hodin letu přes moře,
tak za pár dnů, až se rozloučím s Afrikou
zase u vína na viděnou.....
Ateistické čtyřverší

V kostele naproti poště
Radomil pozbyl hned vědomí
Dnes, stejně jak už po sté
Sledoval holky před domy

X X X

Štěstí je pryč
Život je „smutným kinem“
V blízké dálce
Vytloukán jeho klín Tvým klínem
„můj čas je drahý?“
splín jde za splínem
a v očích slzy Prahy

Spirála

propadám se studem před tvou krásou
rozpouštím oči ve tvé energetické spirále na krku
a padám do hlubin horských údolí osmitisícovek
lemovaných sněhobílou barvou halenky
utápím se v zurčících bystřinách tvého těla
podlamují se mi kolena z fantastické krásy tvých gazelích nohou
ohraňovaných krátkou koženou sukýnkou a vysokými kozačkami
ze kterých se mi tají dech....

...kde jsem toužil spočinout
když jsi stála otočená zády u baru v „House of Blues“
a já netušil, že jsi to ty
tobě patřily nejkrásnější nohy na koncertě Jirky Schmitzera,
pro mne nejkrásnější nohy na světě.....

nabízíš mi sklenku vína
a tvé sladké oči jsou karavanou velbloudů obklopené černými berberskými
řasami
jsi klenot jako pouštní růže - nádherná, tvrdá, křehká, vzácná, nedosažitelná
odcházíš si vychutnat polskou jazzovou scénu
euforická nedostatkem spánku jsi nakažlivá svou mladickou energií
ale já prchám před tvou krásou do třetího patra své fantazie
tento i jiný večer patříš jiným
ve fantazii se oddávám vášnivě touze po tvém opojném těle
volám do noci tvé jméno
.... jsi přes ulici v hudebním klubu
pozdě k ránu, den po zatmění slunce,
začátku roku 2 0 0 8, píšu tohle vyznání
„a já píši vám, vám Karino, i když jste jméno bez těla“ (x)
nejsi tu,
ale jako sněhobílý anděl života a smrti
tě stále vidím.....
jsi přítomna v mém srdci

(x) – z písničky Luboše Pospíšila se skupinou 5P.

Pravěk

Mám rád dinosaury,
kteří se přiženou z mýtických dob,
vystopují představivost na dějiny
a porazí své nepřátele svou šířkou

ale pro dnešní děti je už pravěkem
zpráchnivělá komoda, převázaná provazem
pantomima opuštěného herce, místo televize
nebo ozdobná krajka na babiččině židli
chybíme již jen my, jsme vlastně také pravěkem
když víme co to byli bony a Tuzex

Děšť v tramvaji

Zadýchaně usedám do prázdného vozu
Zanecháváme za sebou světla města,
Přistávací dráhy pro ufony a koleje ...
V plicích vnímám horký vlhký vzduch
Na oknech se honí stékající kapky deště
Vykloním se při trhnutí tramvaje
Ani nás řidič nemusí posypávat pískem
Vystupuji a roztahuji deštník
Skoro bych raději roztáhl ruce
A nastavil tvář očištné síle vody
Zas mne čeká osamělý pokojík ve třetím patře ...

Volební

Pokud bych měl dát hlas modré šanci
Vybral bych si krásku v modré halence
Pečlivě bych ji zasunul hlasovací lístek mezi ňadra
Nebo bych hlasoval zatažením za ramínkové šňůrky,
Která by se svezla dolů jako volební preference
Ale u modré šance nemám šanci, to ne
Stejně jako ona volil jsem zelené

Bartoloměj

Jako ve slovenském hitu „Po schodech“
Stoupáme do oblak nad plzeňské nebe
Jako archeolog studuješ nápisy typu
„byli jsme tady, Váchovi z Prahy“
citáty, čísla, hledači pravdy, lásky, sexu
blesky oslňují tvou postavu
je větrný slunečný den
konečně nahoře
vítr si hraje na kadeřníka
a slunce Tě zavírá za mříže
už nemůžeme si hrát na Ikara
vyzkoušet stav beztlíže
roztáhnout ruce a plachtit nad Plzní
fakticky ne, jen v naší fantazii
studuješ nápisy na zdi
jsi jako silueta ve výklenku
kdybich nezapomněl arabštinu
přečetl bych si co na Bartoloměji zanechal
novodobý arabský Shakespeare

Prodej srdce

Jak obstarožní prostitutka opřená o roh Resslerovy ulice
Nabízím své srdce
Ale slušně a tiše
Již dva roky je mé srdce rozervané jak modré volební balónky v prachu dlažby
Marně se brodím horami spadaného listí a lidí
A hledám záplatu na svou duši
Červenou nebo modrou pilulku ?
Výsledek je stejný, jen otočit kohoutkem vnímání světa a utéci od marné bolesti
Modrou pilulku na modrou bolest
Měsíc si vesele hraje na úplněk
Za tónů jazzu se pokouším v Jablůňce zapomenout s Modrým Portugalem
Modrý Portugal, modrá pilulka, modrá Láska
Zas skončil překrásný den, kdy jsme se mohli brouzdat barevným listím
Dušičky
Chtěl bych položit věnec na hrob naší lásky, jen nevím kam

Vzpomínka na Afriku

Moderní čajovna na I. P. Pavlova

Upíjím s Tebou vzpomínku na Afriku a louskám tykvová semínka

Tvé pruhy na svetru mi připomínají pouštní duny

Pod nímž se klenou dva pahorky jak hrby korábu pouště

S tebou bych tančil v rytmu Tuaregských bubnů

Ale vím, že si zatančíme jen na plese nebo na Spilce

Vzpomínka na Afriku, kolébání na velbloudu v pouštní bouři

Skoro noční karavana s batohy oázou Metlaoui

Jsi něžná, tvrdá i křehká jako pouštní růže

Ještě polibek na tvář a ponořit se do vzpomínek a představ o Tobě

Vzpomínka na Afriku

Tichá hvězdná noc pod beduínským stanem

A Tvůj rozkošný klobouček na fotkách

Moje vzpomínko nejen na Afriku

Čekání

Čekám opřený o lampu s roztrhanými plakáty
oba unaveni v šedozelené barvě naší společné uniformy
duše jsou rozervané jako plakáty
studená servírka, teplé víno
ale Tvé unavené oči jsou pro mne stejně víc než stín katedrály Notre Dame
posloucháme blues u černého piva
tvé oči a oříšky kešu mne navrací do hry
mohl by to být nejkrásnější večer
stoupáš se mnou do sedmého nebe, ale končíme ve třetím patře u starých hitů
nejsem sice Tvůj Pavel H., asi máš slabost pro zpěváky
při rytmech z dospívání Tě svlékám pohledem
a v noci se mi ve snu o Tobě vrací naděje
ale před vyvrcholením snu se probouzím
a Ty si zapomeneš vzít index
jen zápočet z milování mi napsat nemůžeš

Vana

Vana je magická
Tady se odhalí naše pocity, touhy a třinácté komnaty
Zde Ti mohu být opravdu nablízku
Dotýkat se Tvých bradavek
A tušit co skrýváš pod blankytným hávem zakrývajícím Tvou svatyni
Vana, už nejsi neobřezaná Marie Panna
Tvé tělo se zmítá v nekonečné božské milostné extázi
S tím, který Tě dnes vyhrál v kartách
Rozkošná, cynická, rajcovní, žárem vše spalující „Bejbino“
Kouříš nejen jednu Gauiloisku za druhou
Proč vyhrál on ?
Proč mne stále fascinuješ ?

.... a ráno internet hlásí: desetiprocentní nárůst slovenské ekonomiky

Blues

Blues pro těch pár co jsem měl
Blues pro ty co miluji a nikdy mít nebudu
Blues tohoto večera
Blues stesků, nadějí, otvírání srdce
Blues jednoho zvláštního kluka, kterež asi ještě úplně nedospěl...

Blues pro dlouhovlasou Martinu, se kterou jsem na černobílé fotce s bláznem v Dobřanech, která mi lezla nahá do spacáku a já se bál jejího kluka
Blues pro medičku Renatu, kvůli které jsem probděl noc u táboráku poslouchal jak hraje na kytaru
Blues pro zvláštní němčinářku Dagmar, která si kvůli mně koupila za 1800 Kč zmenšující podprsenku, kterou jsem kousal do krku, která se ráda dívala na hvězdy, kterou bych si hned vzal, která mi ukázala orální sex a stejně mne opustila
Blues pro básnířku Alenu, se kterou jsem myslel, že to je to pravé, která mne přivedla k poesii, stále mně psala, že ji překvapuji a pak mne překvapila tím, že mně zradila
Blues pro šansonierku Evu, kterou jsem balil na maminčiny ovocné knedlíky, které jsem rád masíroval záda a se kterou jsem tancoval rock and roll

Blues pro kámošku myšičku, zase jen kamarádku
Blues pro tanečnici Janu, se kterou jsem protančil plesy v Besedě
Blues pro medičku Báru, kterou jsem objevil omylem díky telefonnímu číslu,
pro kterou jsem moc starej
Blues pro její kamarádku Vlastu, se kterou jsem protancoval silvestrovskou noc
a marně si namlouval, že má o mně zájem
Blues pro všechny které jsem neměl, co mne mají za dobrého kamaráda
Blues pro tajemnou Markétku, co dnes nepřijde a tančí teď indické tance
Blues pro tu holku z Inkognita, co tančila u baru
Blues pro lidi co mne mají rádi
Blues pro naši plzeňskou hvězdu, pro vrabčáka z předměstí, šansoniérku,
tanečnici, moderátorku, Eleonoru Akvitánskou, Hanku Laudersovou, krásku,
kterou už nesmím tolik fotit, protože bych se z toho zbláznil
Blues pro Simonu, poradkyni života, společníci u vína, bez které bych si neuměl
představit poslední rok
Blues pro Pavla, se kterým jsme prožili nezapomenutelný týden poesie a který
mně ukázal meze lidských schopností
Blues pro múzu Boženu, která si ke mně přisedla a se kterou jsem se opil
sladkým těžkým moldavským vínem
Blues pro spolužačku Pavlu, se kterou jsem tančil skoro do rána v Centrálu
Blues pro těch pár, s kterými jsem spal a pro ty, které mne nechtěli
Blues o tom, že se probouzím a usínám sám
Blues o smutných nocích, kdy onanuji se vzpomínkou na ty co byli a nebyli
moje
Blues o tom, že jsem asi nedospěl
Blues o těch, které jsem se bál oslovit
Blues o těch co mne odmítly
Blues o deprexu a jiných chemických utěšovadlech
Blues pro Jamese Browna, při jehož „It's Men's world“ jsem odhalil nejen duši
při striptýzu
Blues o krvi a myšlenkách skákání pod tramvaj
Blues pro rodiče, kterým děkuji za pomoc a za filosofování
Blues pro Mirka Kovářika a Irenu, kteří mne k tomuhle blues inspirovali.

POPELKA

Václav FRANC

Paní Marková patřila k typu žen nakynutých sádlem, s nadutým povadlým poprsím. Mohla stát modelem Mánesovi, když maloval svoje madony. Nakonec mně připadalo, že i věkem patří do generace, jejíž sláva zmizela se zánikem monarchie. Ve skutečnosti byla paní prodavačka v kantýně přece jenom o nějaký ten pátek mladší, ale málokdo věděl o kolik let si práci krátí zasloužený důchod. Při našem prvním setkání mně připomněla paní Provazníkovou, která v naší vesnici léta obstarávala řeznictví. Nejprve soukromě a později v Jednotě. Po smrti manžela se nedokázala rozloučit s řeznickou zástěrou a věčně promodralými prsty od ledové vody v kádi, kde na Vánoce lovila kapry. Kamarád Vilda tvrdil, že chytá malé děti, večer je doma upeče a sní. Báli jsme se jí jako deseti čertů. Jen při pouhém pomyšlení na paní prodavačku jsme se starší sestrou Vlastou vlezli pod jednu duchnu a vzájemně se utvrzovali v chabém hrdinství. O to hrozivější pot nás polil, když nás mamka poslala k Provazníkové na nákup. Háдали jsme se jeden druhému byl ochoten slíbit cokoliv, jen aby se vyhnul nebezpečnému setkání.

Na starou Provazníkovou jsem si vzpomněl v kantýně paní Markové. Silnými oteklými prsty podávala dva rohlíky a vzpomínka z dětství se neustále vracela. Chodil jsem do prodejny zcela výjimečně. Svoji zdravotní sestřičku Olgu, padesátiletou spolupracovnici, jsem se snažil i tentokrát uplatit nějakou protislužbou, aby mně koupila limonádu, dva rohlíky a patnáct deka vlašáku.

Když nemůže Mohamed k hoře, musí hora k Mohamedovi. V zubní ordinaci se objevila paní Marková se starou protézou. Rozvalila se v křesle, předháněla se v líčení neduhů a sama navrhovala způsoby nápravy. Jestliže jsem do toho dne jen s krajním sebezapřením přijímal setkání s paní prodavačkou, pak od jejich stále častějších návštěv v ordinaci jsem pocítoval značnou nelibost. Jen při pouhém setkání mě traumatizovala větou: "Pane doctore, zase mě ta potvora padá!" a na důkaz svých slov vyndala protézu i se zbytky snídaně na světlo boží. Pronásledovala mě jako Zikmund kališníky a já spřádal plány, jak ji pošlu ke kolegovi na středisko.

Sestřička mě utěšovala, že i paní Marková tady nebude hlídat svět věčně, ale já přes chlácholivá slova ztrácel naději s každým novým setkáním. Zvláště po té, co jsem poznal ze sestřiččina vyprávění válečnou anabázi paní Markové. Ten její byl řezník jako starý Provazník. Zapletl se s náckama. Zdálo se, že všechno přečká v suchu, jenže pár měsíců před koncem války prasklo, že to táhne na obě strany. Možná se lekl, že se blíží fronta a on bude souzen za kolaboraci, a tak posílal něco na přilepšenou rodinách těch, co nasazovali krky. Ať tak či tak Markovi budiž přičteno ke cti, že našel cestu ke svým. Válka se počítala na minuty a Marek se konce nedočkal. Marková se oklepala a rozjela obchod po

svém. Kdo ví, jak by dopadla, kdyby se mír o nějaký pátek zapomněl, ale takhle se z Markové stala vdova po pracovníkovi odboje a dostala in memoriam medaili. V devětačtyřicátém jí stejně nebyla nic platná, když došlo k znárodnění živnosti. I tentokrát se oklepala. Dělat uměla, a tak práci lehce našla. Pro "kšeft" se narodila. Když si Marka brala, museli ji doma postrkovat: "Není žádný krasavec, ale zase není žádná třasořidka a peníze vydělat umí!" Marková nemusela litovat, i když zůstala pro manžela vždy jen na druhém místě.

Moje sny o odchodu Markové do důchodu zůstávaly nevyslyšeny a nebýt něšťastného dubnového podvečera, kdy šla při výročí manželovi smrti poklidit hrob, zřejmě bych se hned tak nedočkal. Jenže neštěstí nechodí po horách a Marková na ošlapaném schodišti u hřbitovní brány spadla. Zlomila si nohu v krčku a pro ženskou jejich rozměrů to byl hrob.

O několik dní později se v krámku u zdravotního střediska objevila malá drobná bytůstka. Na první pohled trochu ustrašená, vylekaná, věčně se červenající, uhýbající očima, modrýma očima, to musím zdůraznit. Byla jako pískele po vyučení, jak podotkla sestřička: "Dají sem holku sotva po škole! Chlapi budou remcat, že dlouho čekaj ve frontě!"

Nevím, co říkali chlapi, ale vím bezpečně, že od našeho prvního setkání probíhalo mezi mnou a jí tiché nepsané přátelství, platonická varianta sblížování. Při vstupu do kantýny jsem vnímal ruměnc ve tváři. Snažil jsem se prodlužovat naše setkání a čekal na moment až zůstaneme v krámku sami dva.

Vždycky jsemrazilteorii impulsu. Při různých setkáních jsem poznal několik dívek, slečen či žen. Některé jsem nevšimavě minul, za jinými jsem se ohlédl, ale jen u zcela výjimečného zlomku procenta jsem pocítil impuls. Ono "ň". Těžko změřitelné, vypočitatelné, něco co vím, že bezpečně existuje, ale něco, co ještě žádný filosof, matematik ani biolog nepopsal, nedefinoval, neanalyzoval. To ještě není láska. To je chvění, mrazení, excitace, kdy je mně příjemně, kdy chci být lepší než před chvílí, kdy chci vytěsnit ostatní myšlenky na toho druhého, té druhé a získat je sám pro sebe. Zasadit zrnko naděje, pochybností a otázek. Kdo je to? Jaká je? Jaké by s ní bylo třeba posezení v cukrárně, vodění se za ruku po břehu řeky? Jaké by to s ní bylo v posteli? Jaké by to bylo žít s ní?

Sestřička nemohla pochopit, co se se mnou stalo, že jsem samá ochota, když jde o svačinu. Běhal jsem do prodejny každou volnou chvíli. Nevěděl jsem ani jak se jmenuje, a tak jsem si ji pracovně pojmenoval Popelka. Připadala mně jako pohádková bytost. Někomu se mohla zdát tuctová, ušmudlaná, ale já věděl, že kdesi v srdci nosí zázračný oříšek, pomocí kterého se promění v dámu velkého světa.

"Pan doktor se nám zamiloval!?" konstatovala koncem května sestřička, když jsem odbíhal pro další láhev minerálky. To už jsem věděl, že nemůžu čekat na šťastnou náhodu, kdy v prodejně zůstaneme sami dva. Jednou jsem Popelku "jako náhodou" dostihl. Ve tváři ruměnc, oči uhýbaly, ale ... k večeru vystoupila z autobusu přijíždějícího z města mého zaměstnání panenka z

cukrové vaty. Z pod modrého svetříku vykukovaly dva cípy límečku bílé vyšíváné košile. Popelka dnes rozlouskla první oříšek.

Peter Nagy se na pódiu předváděl a já v šeru sálu a za hřmotného potlesku našel její ruku.

"Kristýnka spí, len spí," přiznával zpěvák a Popelka přijmula moji ruku docela chladně. Zárodek jiskry uhasila na počátku. Po dějovém vakuu jsem se stáhl zpět do ulity sedadla. Peter tvrdil, že "so mnou nikdy nezostárněš," a já opět pokoušel štěstí. Neucukla, ale moje pravá ruka prováděla spíš něco jako vyšetření na praktických cvičeních z interny než sblížení dvou mladých toužících lidí.

"Marcel z malého mesta je tu," vyznával se interpret a "velkomesto mu otvorilo náruč," zatímco Popelka zůstávala chladná. Když jsem si příliš dovolil, jen sykla "psst" a já se dal opět na ústup. Za celý koncert nenašla odvahu pozvednout oči, jen ve společnosti ruměnce ve tváři zůstávala nedobytnou pokladnou. Po koncertu nepomohla ani dvoudecka bílého, a tak nezbývalo než ji doprovodit na zastávku.

Snažil jsem se hýřit vtípem, ale Popelka odpovídala krátce, úsečně. Za malý zázrak jsem považoval, že se svěřila, že má bratra a že jí bude třiadvacet, na které vůbec nevypadala. Přiznala ještě, že kantýna u střediska je jen přestupní stanice a že je jí zima.

Přece se nemůžeme takhle rozejít? Aspoň naději pokračování. Uchopil jsem ji za ruce. Snažil jsem se Popelku přinutit, aby se mně podívala do očí. Uhnula. Zmohl jsem se jen na něco, co vzdáleně připomínalo polibek. Vytrhla se a pospíchala k zastávce. Jenže ... ani živáčka na zastávce.

Utěšoval jsem Popelku, že autobus určitě pojede, ale po čtvrthodince slibů nás vyrušil potácející se muž: "Mládeži, dneska už nic ne to, nejede, sou předělaný jízdní řády," šinul si to v obnošeném kabátě svou cestou.

Popelka začala trojčit.

"Určitě pojede, snad bys nevěřila takovému," vléval jsem aspoň krapet naděje. Popelka nevěděla kudy kam. Vyslovil jsem větu, kterou bych si ještě ráno nedovedl ani potichu představit.

"Víš, já vím, je to blbý, ale ... můžeme jít ke mně!"

Popelka zareagovala okamžitě: "Ty prasáku!"

Ucítil jsem drobnou ručku na levé tváři. Štíplo to.

"Tak o tohle ti šlo, já věděla, ..." začala vzlykat a utíkat.

"Počkej! Něco vymyslíme!" pronásledoval jsem ji. Zmizela za zatáčkou a na první letmé zamávání stopla projíždějící auto. A pak už nebylo vlastně nic.

Prvního června se v prodejně objevila Popelčina nástupkyně. Žena s vysoko vyčesaným drdolem, mírně prošedivělých vlasů, vládla za pultem energicky, takže mě zaskočila, že jsem si nemohl vzpomenout, co jdu vlastně nakupovat. Večer s Popelkou a Petrem Nagym byl zapomenut. Jizva na duši po facce se hojila. Přešly prázdniny. V září jsem definitivně ztratil nakupovací mánií a

musel jsem sestřičku dlouze přemlouvat k pravidelným nákupům svačiny. Stačil jsem se přestěhovat do města mého živobytí, psal jsem v opuštěné garsonce pokusy o romány, které měly dobýt svět. V pozdním zářijovém večeru jsem v samotě zatrpkl a vydal se do kina. Hráli nejspíš nějakou tuctovou detektivku, protože si název nepamatuji. Zablouhán do sebe, vyšel jsem z kina a bloudil zapomenutými uličkami města.

V jedné z nich jsem uviděl postavu. Ano. Docela jistě jsem věděl, že je to ona. Popelka. Stála tam zády ke mně a já hledal únikovou cestu. Nebylo kam ustoupit. Obrátit se? Ne. Zpomalil jsem. Vlekl jsem se, krok trval věčnost.

"Ríšane, tak pojd'!"

Hrklo ve mně, že to musela slyšet. Přilepil jsem se na omítku domu a ploužil jsem se pohroužen do sebe, abych proklouzl. Něco cinklo. Spadly jí klíče. Sehnula se a ... všimla si mě. Poznala mě. Ani okamžik nezaváhala. Měla mě v hrsti. Popadl mě pocit tísně, že budu potrestán za chlípnost a nemravnosti, které jsem se snažil na ní páchat. Počkala až budeme od sebe na krok.

"Ahoj!"

Zastavil jsem se s opětovaným pozdravem. Mám čekat útok? Nebo závan vzpomínek? V obličejí jsem cítil její dech. Dívala se na mě modrýma očima. Neuhnula. Ruměnec ve tváři jsem hledal marně. Našla svůj oříšek, rozbila skořápku ustrašenosti, na prášek rozdrtila svoje komplexy. V šeru ulice vypadala svůdnější a žádoucí než kdykoliv před tím. Rty měla namalované, tmavá sukně přiléhala těsně k bokům a polorozhalená blůzka odhalovala hrdlo. Ta chvíle trvala zlomek života, ale byla v ní obsažena každá minuta, každý pohled naší bezvýznamné prchavé známosti. Odzbrojen jejím pohledem, čekal jsem na rozsudek.

"Díky," sestersky mě líbla a já se nezmohl na slovo.

"A promiň."

Konečně jsem ze sebe vyrazil krátké: "Co?"

"Přece tu facku ... nebýt tebe, tak bych ...," ohlédla se.

Světlo nad vchodem zhaslo. Na chodník vystoupil muž. Byl podsaditý a pod nosem měl možná knírek, možná stín. Věta zůstala nedopovězena.

"Ahoj," řekl jsem suše a pospíchal jsem do vedlejší ulice, abych zmizel na kopečku u kostelíčku. Popelka se vzdalovala se svým princem opačným směrem. Navždycky vzdalovala.

Vydal jsem se vstříc rozestlané noci. U hřbitova jsem si vzpomněl, že právě dnes pochovali paní Markovou. Čerstvě vykopaný hrob jsem našel lehce. Nebyl úplně zaházený, ale rakev vidět nebylo. Vzal jsem hrst hlíny a nesmyslně jsem ji vhodil dolů.

"Chudák paní Marková," řekl jsem pro sebe a neviděl jsem její oteklé prsty, přetékájící povadlé poprsí ukryté v květovaném plášti. Strašně jsem si přál, abych ještě jednou mohl vstoupit do krámku, kde by se mě zeptala: "Tak pane dochtore, co si dáte?"

POVÍDÁNÍ O KAČENCE

Bohumír PROCHÁZKA

(příspěvky o Kačence vycházejí průběžně v Prochorovinách od prosince 2004)

Kačenka.

Dali nám na obstarávání dítě a odjeli. Jméno – Kačenka, věk – jedna celá sedmnáct tisícín roku. Pohlaví – ženské. Jak jinak. Zvláštní znamení – uštěpačnost.

Kačenka má příčně pruhované barevné punčocháče, jaké nosí hokejista Jágr, a přidržený pohled. Prolítla bytem, shodila košíček s ořechy. Když jsme oříšky sbírali, odmítla se zapojit. Objevila klíče. Všechny, na které dostala, vyzkoušela. Některé vytáhla, jinými tak obratně kroutila, že teď jimi nelze otočit ani vlevo, ani vpravo. Začali jsme vzpomínat blahých časů, kdy Kačenka neuměla chodit. Jakékoli pedagogické působení bylo marné. Kačenka dělala, že nerozumí česky. Poněkud mel jsem dojem, že mluví vietnamsky. Její řeč byla podobná tomu, co slyšíme na jičínských tržištích. Pravda, některá česká slova ovládá, ale neumí je vyslovit. Nebo nechce? Podobně jako její otec kdysi záhy přišla na to, že umí povytáhnout šuplík se lžicemi. Začala odtud vyndávat různé otvíráky, zátky, příbory a nosila je do odpadového koše. Po očku se dívala, co tomu říkáme. Radovali jsme se, že genetika funguje. Jen její otec ty věci házel pod kuchyňskou linku. Pak si přiskřípla prstíky pod víko koše a bulela.

„Vidíš,“ řekl jsem, „pánbu tě potrestal.“

Kačenka dělala, že nerozumí a bulela ještě víc. Žena řekla, že to ví dávno, že jsem zlý. Přinesl jsem všechny klíče, co máme, uprostřed bulelčího slova přestala a házela klíče po žene. Jíst odmítala cokoli. Jablíčko výborné podzimní odrůdy prskala, jogurt rozmazávala po ubruse. Když došlo na rejžičku s měkkým masíčkem, pokračovala. Snažili jsme se ji zabavit, snášeli jsme různé hračky. Pokračovala. Rýže jí začala chutnat až nad anglicko - českým slovníkem (brožovaný z edice REBO 1993). Jak vypadal po jídle slovník, nebudu rozvádět. Kačenku jsme alespoň mohli umýt.

V 16:45 nastalo v bytě ticho, ustal i veškerý pohyb. Polekali jsme se. Bylo proč. Kačenka tlačila. Nechtěla se dát umýt, i když mi žena zakázala použít výchovně studenou vodu.

Když si pro Kačenku přišli rodiče, řekli jsme, že byla docela hodná. Když odešli, řekli jsme: „Uf!“ A už jsme se těšili, až nám ji zase dají na hlídání.

Kačenka evropská

Od posledních projevů našeho pana prezidenta neuznává Kačenka jiné prolejšačky, než ty, které jsou postaveny podle norem Evropské unie. I já tam rád chodím, některé děti vodí sebou docela pěkné maminky.

Na začátku se všichni zujeme do ponožek, písek je jemný, psi ho ještě nestačili tolik pročůrat. Pak se neformálně rozdělíme podle věkových kategorií. Kačenka se dala dohromady se sobě rovnými, já taky. Alespoň jsem si to myslel. Za chvíli ale Kačenka přišla za mnou. Soběrovný jí hodil do očí písek. „Inu, ani na radnici to nemá opozice lehké, i když to myslí dobře,“ vysvětlil jsem jí. A pak jsme si vystačili sami dva: Nahoru po prkně s příčnými klacky. Po takovém, jaké měly češovské slepice. Pak přes řetězovou lávku a skluzavkou dolů. Nohy napřed, ať nehapáš. Kačenku to bavilo do zblbnutí. Maminku bavil Blesk. Mne zaujal trojúhelník. Dva kluci a holka. Najednou se kluci začali mydlit, takovou tou pískovou válkou, co bývá v televizi. Dívka, mohla to být tak druhačka, je pobaveně pozorovala. Pak povídá: „Kopni ho do kulí!“ Paní ministryně Buzková jistě by měla radost, jak už i malé děti ovládají anatomii. Já se tiše smutně radoval z toho, že Kačenka má zatím natolik omezený slovník (a životní filozofii), že takový odborný výraz v něm ještě nemá.

Kačenka ekologická

Do třídícího kontejneru nesli jsme nevratné, netěžké, ale zbytečné PET láhve. Každý, kolik pobereme. Já, tuším ři, Kačenka důležitě jednu. Odšrouboval jsem zátku, zmačkal láhev, dal Kačence, zvedl ji a ona vhodila. Tu svou mi ale nedala. Položila ji na zem skočila na ni (8,6 kg) a začala se kouzelně vznášet. Láhev nepovolila. Děvče se chvíli vztekalo, pak sebralo láhev a klusalo ke klasickému, netříděnému kontejneru. Když si hodně, ale opravdu hodně stoupla na špičky, vhodila láhev sama. Jó, ekologické chování vyžaduje si své oběti. To ještě Kačenka neví.

Kačenka žertovná.

My zase nevíme, čím vším nás modré děti překvapí. To jsme se nasmáli, pozorujíc holčičku, jak hází rozličné věci do odpadového koše. Utěrku, vidličku, otvírák na pivo. Pak jsme ale nemohli najít klíče. S jistotou šli jsme do koše, rozprostřeli Lidové noviny a prohledávali obsah. Příjemná práce. Klíče tam nebyly. Byl to ten největší svazek, klíče od všeho. Povšimnul jsem si, že Kačenka se baví, koukaje na nás. Začal výslech. Kačenka se tvářila, jako že nerozumí. Hrozilo, že dojde i na torturu (právo útrpné). Jak ji znám, stejně by to nepomohlo. S úšklebkem ukázala na dveře od záchodu. Naštěstí zatím nedosáhla na splachovadlo. Po zkušenostech s košem bylo tohle zalovení hračkou. Řekl jsem si že dost, ani na tu Káču nepromluví. Ale zkuste to Inu, jest i humor taková podivná věc, která se musí umět. Mnozí nás to učí. Kupříkladu pan

doktor Železný v novácké televizi. Brrr. Když tu ještě byl a nebyl v Bruselu, bylo by dobré ho Kačence představit. Ale to tu ještě nebyla Kačenka. A kdo ví, zda by o to stála.

Kačenka moudrá filologická

Autobus, kterým přijíždí bratr Oďa jmenuje se OĎABUS. Kopec, to není nejlepší výraz. Ten, kdo jezdí na kole náležitě odlišuje SKOPEC a DOKOPEC. Atd.

Pro každého z rodiny má své pojmenování: Oďa (Ondřej), Aďa (Adélka), Bába (Barbora) Je výstižné, stručné. Pověděno její pusinkou zní daleko lépe, než to, které máme v občance. Zbytečně a poněkud neprávem holedbáme se svou moudrostí. Tím, jak vše vymyslíme, pojmenujeme. Kačenka má proti nám výhodu – dosud ji nezkazila žádná škola.

Kačenka erotická

Ve vlaku číslo 5504 mezi stanicemi Jivany a Semínova Lhota setkala se v uličce mezi sedadly Kačenka se svým spolucestujícím Filípem. Chvíli se vzájemně pozorovali, pak Kačenka zvedla ruku a Filípka pohládila. Sama, iniciativně, bez jakékoli výzvy. Filípek držel a tetelil se v očekávání dalšího. Nebylo nic. Kačenka se vrátila k nám a řekla: „Babi!“. Opět se dívala z okna. Stalo se v 11:03, protože vlak měl pětiminutové zpoždění.

Pěkně to s námi ty ženské koulejí, že pánové. Nejdřív příslib – a pak žádné pokračování. Už i ta Kačenka krásně dovede abecedu lásky: Nejkrásnější je to, co se dosud nestalo.

Kačenka o svobodě

Rád poznávám ženskou duši. S Kačenkou jdouce vedeme inteligentní rozhovory. Jen k první kaluži. Vždycky si najde nějaký způsob jak k ní proklouznout. Kačenka je rafinovaná. Rádi hrajem tu hru. Uprostřed kaluže si Kačenka čvachtá, nebo tryskem kaluži probíhá, stříká. I na mne. Nevadí mi to. U nás stále ještě pere žena. Ostatně, stejně by mi to nevadilo. Kačence to v kaluži sluší. Jen si přemejšlím, co ji tam tak táhne. Po ránu bývají kaluže studené, často dost špinavé a dole bývá bláto. Víím, že Kačenka je natolik inteligentní, že důvodem není to, že nemusí své oblečení prát a boty čistit. Je to protest. Kačenčina touha po samostatném rozhodování. Po svém vlastním světě, který se nedá svazovat žádnými blbými zákony, nebo zvyklostmi nějakých blbejch lidí, rodičů, nebo poslanců. Však ona ví, že ten její svět je často nepohodlný, mokrá bota zebe, ale je její, svobodný.

Neví ale, že někteří skorodospělí a dospělí hýčkají si ten svobodný pocit stále. A ti, kterým nebylo dáno onen pocit poznat, nebo ho těm druhým závidějí, stříkají na ně tlakovou vodu, nebo je dokonce mlátí.

Kačenka opět

Kačenka rafinovaná. Neznaje vliv sacharózy na kazivost zubů dožaduje se Kačenka bonbonů. Jí všechny druhy plnými hrstmi, nejraději nejvíce škodlivé medvídky gumové, kde je prý hodně „éček“. Rozumní bráníme ji k přístupu k jakýmkoli sladkostem. V té chvíli dítě řekne: „Obi tititi“ (Zuby čistiti). Zpočátku nic netušíc, pomohli jsme vytlačit dětskou zubní pastu na kartáče. Vyčištěno měla okamžitě. Teprve napodruhé nám došlo: Kačena jí místo bonbonů zubní pastu. Neřekli byste, že některé pasty jsou docela dobré. A možná tam ani žádná „éčka“ nejsou.

Kačenka gastronomická.

Cukřenka je na stole hned vedle slánky, obsahem jsou vlastně podobné krystalky. Jenže Kačenka do polévky chtěla z té větší nádoby, z té cukrové. A vztekala se, jak se jen ženské vztekat dovedou. Krásně. Kdo by nevyhověl. Teď už je to rituál. Než začne jíst, nasype si do polévky (třebas bramboračky) lžičku cukru. A pak vyjí až do dna, občas bývá i králem. Inu, proč jí nevyhovět? (Přiznávám, že i já to zkusil, když se žena nedívala). Ostatně, proč neustále lpět na nějakých zvedených konvencích. Děti nás neustále přesvědčují, že život je stejně někde jinde.

Kačenka a cizí jazyky

To je problém, ty cizí jazyky. Kačenka řekne: Adélka čončila. Když to opakovala popáté, pochopil jsem, že bych se o ten překlad měl pokusit. Na výzvu k tomu, aby tu činnost (čončila) řekla alespoň v opisu, nereagovala. Nevím, zda nerozuměla, nebo nechtěla. Ale spíš to jen tak dělala, že nerozumí. Pointa? Čončila = skončila. Neboť když Adélka v hudebce čončila, jde se s oběma na zmrzlinu. Inu, i my, co si říkáme dospělí, často používáme slova k zastírání.

Kačenka naučila se říkat Ajeto. Bez mezer, samozřejmě, proč se jimi zdržovat. Naznačuje nám, jak si ten svůj život zbytečně zesložitujeme. Vždyť přece stačí říct jasně co chci a věci vykonat tou nejprostší cestou. Práce – odměna. Úkol – jeho vykonání. Požádání – odpověď. Slovo – skutek. Tenhle jednoduchý princip funguje, pokud je vůle. Pokud nenastoupí princip vlastní důležitosti. Kdybychom věc vykonali okamžitě a věcně, možná by ani náš úřad nemusel být. Nebo by stačil menší Nikoli, musíme ho zaplnit žádostmi, dotazníky, hlášeními ... a těmi, kdož je vyřizují. A těmi, kdož to řídí. Brrr.

Kačenka stále

„Dipič,“ řekla Kačenka, když jsme ji přišli ke Kačenkovým navštívit. Prostě narovinu, bez obalu dala najevo, že na nás nemá náladu. Kéž by to tak bylo i všude jinde. Si to říkat. Vladimír Komárek si to modifikoval do slušnějšího znění, když vyvěsil ceduli, že jen krátké návštěvy jsou vítány. Ale už i tu krátkou dobu musel si často vytrpět. Neboť člověk návštěvní tak často se předvádí. Nezbyvá, než Kačence závidět. Nebo to někdy zkusit narovinu, podobně jako ona. Kačenka brouzdající. Vlastně ona nás to naučila – musí se přestat na všechno myslet, jít na náměstí, co jsou lípy a brouzdat se spadáným listím. Kačenka se umí krásně brouzdat. Poslouchá si jak to listí šustí, a vůbec namyslí na to, co budeme mít k večeři, ani na to jak papaláš P zas mluvil hloupě. Kačenka ví, že brouzdání je lék na tesklivec i přeschůzovanost. Kačenka se brouzdá pomalu, vychutnává brouzdací pohodu. Zkoušíme to po ní – nejde to. Totiž jde, ale jen do té chvíle, než se dobrouzdáme tam, kde se včera brouzдал pes a nejen brouzдал. Spadané listí je kouzelné svou barvou, zvukem, ale zrádné svou zakrývací rolí. Ostatně jako všechno v životě.

Kačenka a systém

Zavedli jsme systém obdobný tomu, jaký mají ve Škodovce na vrátnici. Když Kačenka odchází, musí otevřít svůj báglik, kapsy kontrolujeme jen namátkově. K tělesné prohlídce jsme zatím nepřistoupili. Ne, že by souhrn ceny zcizených předmětů byl vysoký, zdaleka se neblíží tomu boleslavskému. A tam to hlídají profesionálové. Ale neříkejte, že by vás nenaštvalo, když nemůžete najít otvírák, kterým si dvacet let otvíráte pivo. Je to různé.

V úterý byl to hřeben, kulička hopík a monočlánek – vybitý. Jindy obtížně vyndávali jsme z ruksáčku kalendář z roku 2001, to ještě dítě nebylo naživu ani ve snech. Nevěřím, že by Kačenka při své inteligenci neznala dosah svého počínání. A tak nezbyvá jiné vysvětlení, než že se občas dívá na televizní noviny. Nedochozí jí, že žádná poslanecká imunita ji nazachrání.

Kačenka tuze ráda nakupuje

Jednak tam má jistotu, že uhádá bonbony. Na to má osvědčenou metodu – ječí. Křikem upozorňuje na sebe, jak ji všichni ubližují. Má vyzkoušené, že babička ten nátlak nikdy nevydrží. Druhým důvodem, proč má ráda řetězce, je onen veliký prostor, který okamžitě ovládne. Všude se podvlékne, díky své velikosti je prakticky nepolapitelná. V Peny-marketu objevili jsme ji pod lisem na stlačování použitých kartonů. Vytáhli jsme ji na poslední chvíli před zmáčknutím knoflíku. V nadnárodním řetězci Tesco našli jsme ji na vozíku úplně neznámých lidí. Přesvědčovala je, ať si koupí šašolky (= fazolky). Kromě bonbonů, fazolek a husté nudlové polévky, Kačenka nic dalšího nejí. Šašolky

může ke všemu, i ke zmrzlině. Ostatně soudím, že lásku k řetězcům Kačenka ztratí až bude nakupovat za své.

Kačenka a sníh

Vypustili Kačenku po napadnutí. Opatrně nevěřičně našlapovala, vytahovala botičky, které rázem zapadly znovu. Pak se zastavila na výhledu a dlouho setrvala. Nestyděla se dát najevo své překvapení. Předloňský sníh ještě nevnímala, loňský zapomněla. Nepotřebovala nic dalšího. Zažívala. Ne jako my, kteří dělajíc světáky, neumíme se už divit. Kačenka nepoznala, že může být tolik bílého. Že se jí všechno špatné dá schovat. Postupně objevila, že každá měkká peřina má i své negace – v téhle se dlouho zahřívát nedá. Ale teď zatím jen dlouho stála. Asi se radovala. Jako my kdysi, než jsme u každé dobré, či krásné věci začali hledat, k čemu bychom ji mohli zneužít.

Kačenka a vzdor

Kačenka si užívá svého období vzdoru. Na rozdíl od nás, kteří se z neznámého důvodu nesmyslně kontrolujeme, koná si podle svého. Klidně řekne: „Di pyč!“ a prostě se s námi nebaví. Probíhá si po domácnosti a občas zasedne ke klavíru. Tohle ví, že smí jen „dokud nebude ručička nahoře“, tedy do sedmi. Krásně jí to lícuje s večerníčkem. Kačenka hraje ráda a dobře. A vůbec ji nevadí, že ty tóny neodpovídají ani jedné ze zásad harmonie. My zase víme, že harmonická je sama Kačenka, zvláště v poslední době kdy ji ostříhali.

Prostě si každý žijeme ten svůj život. Na to, abych mohl kohokoli poslat kamkoli, třeba i pryč, na to máme přece Kačenky. Jen aby jim to co nejdéle vydrželo.

Kačenka u angreštu

Jde Káča kolem angreštu a praví: „To se nesmí jíst, to je zelený.“ Říkám si, jak mají rodiče tu holčičku dobře vychovanou. Však neuplynula ani hodina a vidím, jak se Kačenka cpe zeleným angreštem. Nechal jsem ji a pozoroval. Pravda, ta kyselost je na jejím ksichtíku náramně viditelná. A přiznejme, náležitě jí sluší.

Pointa: 1. Staročeské zvyklosti, že děti nejradši nezralé ovoce, stále chválabohu platí, a jen blázen myslí si, že ji odstraní.

2. Pokrytectví nepatří jen k politice. Je dobré už v tak útlém věku k němu děti vychovávat? Je to správné, není to správné?